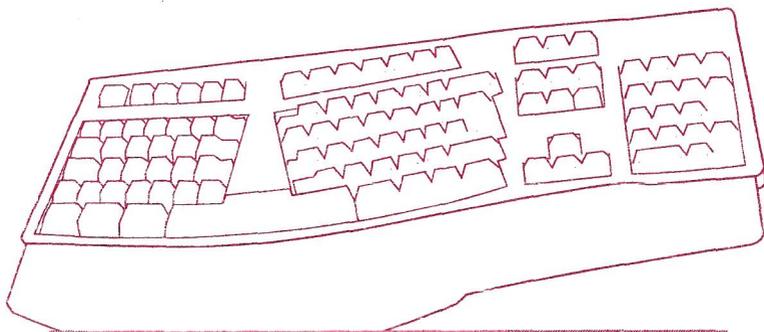

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)

ІНФОРМАТИКА ТА СИСТЕМНІ НАУКИ (ІСН-2013)

Матеріали
IV Всеукраїнської
науково-практичної конференції

(м. Полтава, 21–23 березня 2013 року)

ПОЛТАВА
ПУЕТ
2013

Національна академія наук України
Центральна спілка споживчих товариств України
Українська Федерація Інформатики

ІНФОРМАТИКА ТА СИСТЕМНІ НАУКИ (ІСН-2013)

**Матеріали IV Всеукраїнської
науково-практичної конференції
(м. Полтава, 21–23 березня 2013 року)**

За редакцією професора Ємця О. О.

**Полтава
ПУЕТ
2013**

УДК 004-519.7
ББК 32.973я431
I-74

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Програмний комітет

Співголови:

І. В. Сергієнко, д.ф.-м.н., професор, академік НАН України, генеральний директор Кібернетичного центру НАН України, директор Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова НАН України;
О. О. Нестуля, д.і.н., професор, ректор ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Члени програмного комітету:

В. К. Задірака, д.ф.-м.н., професор, член-кореспондент НАН України, завідувач відділу оптимізації чисельних методів Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова НАН України;
Г. П. Донець, д.ф.-м.н., с.н.с., завідувач відділу економічної кібернетики Інституту кібернетики імені В. М. Глушкова НАН України;
О. О. Ємець, д.ф.-м.н., професор, завідувач кафедри математичного моделювання та соціальної інформатики ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
В. А. Заславський, д.т.н., професор, професор кафедри математичної інформатики Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
О. С. Куценко, д.т.н., професор, завідувач кафедри системного аналізу і управління Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
О. М. Литвин, д.ф.-м.н., професор, завідувач кафедри вищої та прикладної математики Української інженерно-педагогічної академії;
О. С. Мельниченко, к.ф.-м.н., професор, професор кафедри математичного аналізу та інформатики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;
А. Д. Тевляшев, д.т.н., професор, академік Української нафтогазової академії, завідувач кафедри прикладної математики Харківського національного університету радіоелектроніки;
Т. М. Барболіна, к.ф.-м.н., доцент, завідувач кафедри математичного аналізу та інформатики Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Інформатика та системні науки (ІСН-2013) : матеріали IV Всеукр.
I-74 наук.-практ. конф., (м. Полтава, 21–23 берез. 2013 р.) / за ред. Ємця О. О. –
Полтава : ПУЕТ, 2013. – 323 с.

ISBN 978-966-184-211-2

Збірник тез конференції містить сучасну проблематику в таких галузях інформатики та системних наук, як теоретичні основи інформатики і кібернетики, математичне моделювання і обчислювальні методи, математичне та програмне забезпечення обчислювальних машин і систем, системний аналіз і теорія оптимальних рішень. Представлено доповіді, що відображають проблеми сучасної підготовки фахівців з інформатики, прикладної математики, системного аналізу та комп'ютерних інформаційних технологій.

Збірка розрахована на фахівців з кібернетики, інформатики, системних наук.

УДК 004+519.7
ББК 32.973я431

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.*

ISBN 978-966-184-211-2

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2013

<i>Мельниченко О. С., Ільченко О. В.</i> Рекурентні формули обчислення числа π	212
<i>Мороз В. В., Чубач О. С.</i> Модель поля векторів руху для просторово-часової інтерполяції послідовності зображень	219
<i>Мороз Я. В.</i> Використання та порівняння різних інформаційних технологій для розв'язання деяких математичних задач двовимірної евклідової геометрії та алгебри	221
<i>Нефьодов О. І.</i> Розробка тренажера з теми «Розв'язування рекурентних співвідношень» дистанційного навчального курсу	222
<i>Овсяник С. А.</i> Програмне забезпечення для тренажера з теми: «Висловлювання» дистанційного навчального курсу «Дискретна математика»	224
<i>Овсяннікова С. М.</i> Створення програмного забезпечення з елементами дистанційної освіти з дисципліни «Комп'ютерна обробка екологічної інформації» для коледжу	226
<i>Овчаренко О. С.</i> Програмна реалізація методу Гаусса для розв'язування систем лінійних алгебраїчних рівнянь, їх програмна реалізація	227
<i>Олексійчук Ю. Ф.</i> Комбінаторні задачі оптимізації потоку в мережі і методи їх розв'язування	228
<i>Ольховська О. В.</i> Технології дистанційного навчання в ПУЕТ.....	233
<i>Ольховський Д. М.</i> Освіта в Україні: впровадження дистанційних технологій	237
<i>Омельчук Л. Л.</i> Порівняльний аналіз українського стандарту освітньо-професійної підготовки з інформатики та Computer Science'2013	239
<i>Павленко В. Б.</i> Доказательство А. Дарвадкера теоремы о четырех красках	241
<i>Пасько С. Ю.</i> Тренажер дистанційного навчального курсу з теми «Операції над множинами» та його програмування	246

20. Ємець О. О. Комбінаторна потокова задача з обмеженнями на потік у вершині / О. О. Ємець, Є. М. Ємець, Ю. Ф. Олексійчук // Матеріали II Всеукраїнського наукового семінару «Комбінаторна оптимізація та нечіткі множини» (Полтава, 7–8 вересня 2012 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2012. – С. 28–31.
21. Ємець О. О. Комбінаторна задача знаходження максимального потоку та метод гілок та меж для її розв'язування / О. О. Ємець, Є. М. Ємець, Ю. Ф. Олексійчук // Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових статей. Фізико-математичні науки. – 2012. – № 1. – С. 91–98.

УДК 378

ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПУЕТ

О. В. Ольховська, завідувач сектору розробки навчальних Web-ресурсів та аудіо-відео студій ІЗДО

*ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
lena@olhovsky.name*

В даний час інтенсивно відбувається глобальний процес реформування освіти та суспільних поглядів, щодо створення й впровадження в навчальний процес систем дистанційно навчання (ДН), як комплексу освітніх послуг, що поєднують елементи очного, заочного навчання на основі нових інформаційних технологій [2]. Необхідність впровадження дистанційної освіти, як форми підготовки фахівців виникла давно і в даний час активно обговорюється та нормативно врегульовується на рівні міністерства освіти молоді і спорту.

Це є результатом підвищенням кількості бажаючих здобути освіту як через необхідність перепідготовки та підвищення кваліфікації, так і в наслідок підвищення престижу освіти. Однак, дистанційна форма навчання є найбільш прийнятною для тих, хто бажає отримати вищу освіту без відриву від основної роботи. Окремою групою абітурієнтів дистанційної форми є люди з фізичними вадами, саме для них це є основною можливістю здобути вищу освіту та кваліфікацію.

Основним джерелом отримання знань та умінь в ДН є дистанційний курс (ДК), саме це є джерелом отримання інформації для студента. А завдяки появі і розвитку якісно нових засобів інформаційних технологій (аудіо-відеотехніка, системи та засоби телекомунікацій та ін.) стає доступним зв'язок студента та викладача, які знаходяться один від одного на значній відстані.

В полтавському регіоні новатором впровадження дистанційних технологій є Полтавський університет економіки і торгівлі. Згідно наказу від 15 вересня 2012 р. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України «Про впровадження педагогічного експерименту з дистанційного навчання на базі Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» [2], яким було визначено завдання цього експерименту та умови його проведення, за дистанційною формою в університеті з 2012 н. р. навчається понад 1 000 студентів з різних областей та регіонів України. Для забезпечення і супроводу навчальної діяльності використовується платформа дистанційного навчання Moodle, сайт якої, після адаптації до потреб системи дистанційного навчання університету, було розміщено в мережі Інтернет. На сайті розміщено дистанційні курси за п'ятьма напрямками підготовки.

Як вже зазначалося, головна складова дистанційного навчання – це дистанційний курс, який містить в собі матеріали для опанування дисципліни в цілому. Обов'язковою складовою його є повноцінний лекційний матеріал з наявними в ньому гіперпосиланнями на додаткові джерела та нормативно-правову базу, опрацювання якого дає можливість студентові скласти проміжний та підсумковий контроль знань, які теж є невід'ємною частиною ДК. Система дистанційного навчання Moodle, яка обрана в ПУЕТ, як платформа ДН, є досить гнучкою та дає можливість включати до ДК аудіо-відео матеріали ілюстративний матеріал. Дана система також дає змогу внутрішнього спілкування студентів з викладачами та один з одним, приймати участь в форумах та проводити листування з викладачем з використанням власної внутрішньої системи листування. Для перевірки знань,

які отримує студент під час самостійної роботи у дистанційних курсах існують різні види завдань: тести, завдання, урок, тренажер. Кожен з них має свої особливості та призначення. Комбінуючи ці види контролю можна отримати повну картину щодо роботи студента чи групи в цілому. Використання можливостей дистанційних технологій передбачає також контроль та підведення і узагальнення підсумків напрацювань студентів, на рис. 1 представлена зведена відомість успішності студентів групи МО101і(Ж) з дисципліни «Філософія». Контролюючими органами в ДН для студентів виступають насамперед викладачі ДК (тьютори), безпосередню роботу з студентами проводять методисти локальних центрів та методисти головного центру дистанційного навчання ПУЕТ. Завдяки вбудованим можливостям системи Moodle та інтеграції розроблених звітів є можливість відслідковування відвідування сайту та окремих ДК за певний період часу. Приклад такого звіту наведено на рис. 2.

Студент	Оцінка	Занеження до						
Бондарчук Тетяна Сергіївна	15.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Бондарчук Юрій Григорійович	45.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Волошин Микола Олександрович	34.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Гашко Оксана Григорівна	45.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Данилюк Ольга Романівна	27.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Завалько Юлія Юріївна	36.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Зубова Оксана Геннадіївна	45.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Кравченко Ганна Григорівна	30.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Литвиш Оксана Сергіївна	33.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ліщин Ірина Венедиктівна	42.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Мельничук Валерія Володимирівна	42.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Міхайленко Радислава Петрівна	42.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Пікуш Світлана Михайлівна	33.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Поліщук Тетяна Вікторівна	45.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Поліщук Владислава Василівна	39.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Поліщук Вікторія Анатоліївна	0.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Поліщук Ольга Андріївна	45.00	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Рисунок 1 – Зведена відомість успішності студентів групи МО101і(Ж) з дисципліни «Філософія»

Завантажити дані для звіту

МО-101(Ж) Початкова дата: 02/15/2013

Інформація по курсам для групи "МО-101(Ж)" (з 16-01-2013 по 15-02-2013).

№ Прізвище, ім'я по-батькові	Навчальні заняття (залежні роботи в системі дистанційної освіти)					„Літературні твори (за професійним спрямуванням)“ (Літературні твори)					Макроконтрольні					Цивільна ОСВІТА					Додаток: посвідчення та педагогіка								
	16.01-26.01	26.01-05.02	05.02-15.02	16.01-26.01	26.01-05.02	05.02-15.02	16.01-26.01	26.01-05.02	05.02-15.02	16.01-26.01	26.01-05.02	05.02-15.02	16.01-26.01	26.01-05.02	05.02-15.02	16.01-26.01	26.01-05.02	05.02-15.02	16.01-26.01	26.01-05.02	05.02-15.02								
1. Волонська Катерина Сергіївна	7	0	1	0	2	0	7	25	1	0	2	0	7	19	1	0	2	0	2	67	1	0	2	0	7	0	1	0	2
2. Сондачук Юлія Григорівна	11	1	7	0	2	0	11	13	7	0	2	0	15	1	7	0	2	1	11	0	7	0	2	0	11	0	7	0	2
3. Івченко Марія Сергіївна	22	2	Неслаб.	–	Неслаб.	–	32	28	Неслаб.	–	Неслаб.	–	22	209	Неслаб.	–	Неслаб.	–	22	96	Неслаб.	–	Неслаб.	–	22	0	Неслаб.	–	Неслаб.
4. Голенко Оксана Григорівна	28	41	0	0	3	0	28	27	6	0	3	0	28	4	6	0	3	0	28	5	0	0	3	0	28	0	6	0	3
5. Дівицька Ольга Роксолана	6	0	Неслаб.	–	Неслаб.	–	6	23	Неслаб.	–	Неслаб.	–	6	9	Неслаб.	–	Неслаб.	–	6	0	Неслаб.	–	Неслаб.	–	6	0	Неслаб.	–	Неслаб.
6. Іванова Кіра Юліївна	11	0	1	0	Неслаб.	–	11	11	1	0	Неслаб.	–	11	5	1	0	Неслаб.	–	11	79	1	0	Неслаб.	–	11	0	1	0	Неслаб.
7. Коваленко Ольга Андріївна Геннадіївна	40	0	6	0	3	0	40	25	6	0	3	0	40	59	6	0	3	0	40	112	6	0	3	0	40	1	6	0	3
8. Кривонізька Ганна Григорівна	16	1	Неслаб.	–	Неслаб.	–	16	13	Неслаб.	–	Неслаб.	–	16	11	Неслаб.	–	Неслаб.	–	16	55	Неслаб.	–	Неслаб.	–	16	0	Неслаб.	–	Неслаб.
9. Лялуківська Оксана Сергіївна	17	1	2	0	1	0	17	41	2	0	1	0	17	18	2	0	1	0	17	53	2	0	1	0	17	0	2	0	1

Рисунок 2 – Звіт про відвідування студентами сайту і ДК за встановлений період

Література

1. Кухаренко В. Н. Дистанционное обучение – педагогическая технология 21 века / В. Н. Кухаренко, Н. Г. Сиротенко. – Матеріали міжнародної практичної конференції «Інформатизація освіти України: стан, проблеми, перспективи». – Херсон, 2001.
2. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 15 вересня 2011 року № 1064 «Про впровадження педагогічного експерименту з дистанційного навчання на базі Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». [Електронний ресурс] / «Лігакон» – правова підтримка бізнесу і громадян. – К., 2011. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS17092.html. – Назва з екрану.